

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. IV. Solvuntur argumenta ex absurdis & in convenientibus petita,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

debitum iudicium Dei duceret, nisi eius in debita misericordia subveniret. Et Epist. i 57. ad Optatum inquit: Tam parvam esse multitudinem electorum, ut ipsa reiectorum multitudine ostenderetur, quam nullus momenti apud Deum iustū sit, quam aliter numerositas iustissime damnatorum, atque ut hinc intelligant qui ex ipsa damnatione redimuntur, hoc fuisse debitum massa illi universa, quod tam magna parti eius redditam cerneretur, non solum in eis qui originali peccato multa addunt mala voluntatis arbitrio, verum etiam in tam multis parvulis, qui tantummodo vinculo peccati originalis obstricti, sine gratia mediatoris ex hac luce rapiuntur.

81 Respondeo secundō, Deum hac paucitate numeri electorum, divinæ electionis eminentiam voluisse ostendere, & significare quā gratuitus, quā admirabilis, quā Dei proprius, quā humilibus pervius, ac superbis repugnans, & denique quā excelsus, & sublimis sit ille finis, ad quem electos suā prædestinatione evehit & transmittit. Videmus enim, quod quantō aliqua sunt nobiliora & excellentiora, tantō sunt rariora & minus communia; ut constat in auro, gemmis, unionibus, & lapidibus pretiosis: Mediocria & in turbam nascentia, sæpe natura producit, eximia verō ipsa raritate commendat, inquit Seneca Epist. 42.

Quatuor modis divina bonitas diffundit, & ad extra communicat: scilicet in ordine naturæ, gratiæ, gloriæ, & unionis hypostaticæ: cum hoc tamen discrimine, quod prima communicatio, quæ est omnium infima, est aliis magis extensa, & totum universum continet, omnibusque creaturis communis est. Secunda minus porrigitur, & solas creaturas intellectuales, quas Deus ad ordinem supernaturalem evehit, sinu suo complectitur. Tertia adhuc minus extenditur, & solis prædestinatis propria est. Ultima denique, quæ est omnium præstantissima, aliasque in infinitum excedit, solam Christi humanitatem, ad esse personale Verbi Divini assumptam, respicit.

Addo, etiam quod intentio Dei prædestinantis fuit, sibi singulari & speciali vinculo & titulo devincire electos, quapropter rarum debuit fuisse hoc beneficium: nam teste Seneca libro 1. de beneficiis cap. 14. Beneficium quod quibuslibet datur, nulli gratum, quod vales gratum esse, rarum efficit: qui patitur sibi imputari vulgaris.

§. IV.

Solvuntur argumenta & absurda ex inconvenientibus perita.

82 Denique arguunt quidam Recentiores cum Lessio, ex pluribus absurdis & inconvenientibus, quæ dicunt sequi ex nostra sententia. In primis asserunt illam videri rudem & asperam, Dei que bonitate indignam. Quæ enim (inquiunt) non dicam bonitas, sed æquitas patitur, ut Deus ante omnem præscientiam futuri nostri consensūs, & nullā omnino habitā ratione usūs liberi arbitrii, quosdam homines efficaciter ad gloriam eligat, & reliquos spernat & abiciat? Secundo, Hac sententia non parum derogare videtur divinæ sinceritati: quia non sincerè agere, est actiones externas non convenire interno affectui: Sed si vera esset nostra sententia, Dei actiones externæ longè essent dissimiles interno ipsius affectui, nam Deus omnes homines, maxime verò fideles, per Ecclesiam nomine Dei lo-

quentem, indifferenter hortatur ut salutem suā operentur, omnibus eadem sacramenta exponit, ac Christum Dominum in Eucharistia offert; & sic actiones Dei externæ pro salute hominum, sunt pares erga omnes fideles; & nihilominus in nostra sententia, interni ejus affectus sunt erga illos omnino dispares ac dissimiles; cum occulto mysterio, sine ullis meritis vel demeritis præstis, quosdam efficaciter eligat ad gloriam, & ceteros ab ea excludat, seu ad illam non assumat. Certè ludere videtur sic amari, vel illudere.

Tertiò dicunt, hanc sententiam studium propriæ salutis, & zelum animarum extinguere. Nam si illa esset vera, posset unusquisque dicere: si sum antecedenter prædestinatus, quamvis hic & nunc non sim sollicitus de mea salute, non tamen ab illa excidam, sed suo tempore contingat certissime. Si vero non sum ita prædestinatus antecedenter, irriter erunt mei conatus ad salutem meam operandam. Idem dilemma facere posset, quivis vocatus ad procurandam animarum salutem. Posset enim dicere: vel hæc anima cujus hic & nunc salutem promovere possim, electa est antecedenter à Deo, vel non? Si primum, me hic & nunc quiescente, nihil tamen illi peribit de gloria, imò nec de gradu gloriæ ad quem est destinata. Quòd si hæc anima non est electa antecedenter, frustra laborabo. Ex hoc inferunt illi Authores, nostram sententiam populis prædicandam non esse, eò quod homines in salute procuranda sægenes, bonorumque operum minus studiosos reddere posset.

Demum contendunt, decretum efficax dandi gloriam ante prævisa merita, omnem eventum libertatem, & fatalem necessitatem inducere: quia, inquiunt, tale decretum est quædam impositio meam libertatem antecedens, & in sua efficacia, à quocumque actu meæ voluntatis independentens, nec in manu mea est illud avertere, aut illi jam dato & posito resistere.

Hæc sunt præcipua quorundam Recentiorum argumenta, quibus nostram sententiam, & firmum, ac inconcussum gratuitæ prædestinationis fundamentum conantur evertere. Quibus in primis respondeo, quod hæc omnia inconvenientia fuerunt olim D. Augustino à Pelagianis & Semipelagianis sæpius objecta, ut fusè ostendimus Præfatu præcedenti, eaque S. Doctores nihil moverunt, quominus sententiam suam de gratuita Dei prædestinatione, constanter tuerentur, & perseveranter teneret usque ad mortem. Neque scandala quæ ob id oriebantur, & nonnullis accidebant, curanda esse putavit, iudicium esse passiva, & quæ ex inscitia veritatis, & impericia Divinarum Scripturarum nascerentur. Ita Pererius Tom. 6. disputationum selectarum in Sacram Scripturam, ad illa verba Apostoli ad Roman. 9. Ergo cuius vult miseretur, & quem vult indurat. Idem testatur Claudius Typhanus, novissimus Societatis scriptor, libro de prioribus & posterioribus cap. 53. ubi hæc scribit. Quomodo ubi primam Augustinus suam illam de discretionem electorum à reprobis ex solo Dei beneplacito, sententiam evalgavit, nonnulli Catholicis, & non contemnenda in Ecclesia auctoritas viri (plures scilicet Galliarum Episcopi) eam sunt offensi, dicebantque, ut vera esset, populis prædicandam non esse, quod homines in salute procuranda sægenes, bonorumque operum minus studiosos reddere posset: sic non desistere posset, suntque adhuc, qui doctrinam illam, non modo falsam, sed

valde daram & inhumanam existiment. Verum ut illorum offensio & oppugnatio, Augustinum à sua illa sententia, quam Doctore Apostolo, & magistrà scripturà factà didicerat, non deterruit, nec postea à Thomam, aliosque Scholasticos ab Augustino seductos, nec nos ab eodem nunc removere debet dissensio. Ita nec nos ab eodem nunc removere debet dissensio. aliorumque scandalum. Quis peris doctrinam hanc, ad gratia divine communitatem, ad admirandam iudiciorum Dei altitudinem, ad hominum de se suisque meritis nimis precocitatem superbiam deprimendam, ut cum timore ac tremore Domino seruiant, ac salutem suam operentur, & in Dei bonitate ac misericordia sperent, & non in seipsis, sed in Domino gloriantur, patet. Et non in seipsis, sed in Domino gloriantur, patet. Et non in seipsis, sed in Domino gloriantur, patet. Et non in seipsis, sed in Domino gloriantur, patet.

Quibus autem durior videtur hec sententia, id talis accidit, quod putent nos velle Deum poenis aternis punire reprobos, nullà habità ratione peccatorum, & suis impunitentia eorumdem. Quod Deum ex se respiciunt, enimque quasi suo pede metiantur, putant: cum in consiliis ac decretis suis, ab obiectis bonis & malis, sicuti nos pendere ac permoveri. Quid autem divine eminentiam, & supremam in res omnes, etiam homines & Angelos, potestatis magnitudinem, non satis attendant. Et infra num. 5. addit: Non plus esse difficultatis ad hanc questionem explicandam & capiendam, quam in reddenda ratione, cur Deus voluerit infantem hunc ex parentibus Catholicis nasci, baptizari, & salvari; illum ex Barbaris, & Canadan natum, sine baptismo decedere: illum in tugurio ex pauperibus nasci, hunc in palatio ex divitibus? Cur ex duobus in idem peccatum lapsis, uni dei gratiam contritionis, negat alteri? Cur ex duobus infans uni perseverantia in iustitia concedatur, qua alteri non conceditur? Deus enim, inquit S. Thomas 1. 2. quest. 114. art. 9. Gratis perseverantia donum largitur, cuiusque illud largitur. Itaque si Deus hoc & alia sapienter, & sine iniquitate facit, quia Deus & Dominus, etiam nullà lege tenetur impedire omne peccatum, & servare omnes. Hæc Iphanius loco citato. Quibus prælibatis, ad singula inconvenientia quæ nobis obijciuntur, sigillatim respondendum est.

Ad primum ergo dicendum, sententiam quæ prædicationem Dei prædestinationem commendat, nec esse rudem nec asperam: quia ut ait Augustinus in Psalm. 118. versu 39. Amator veritatis suam vocat quod verum est: nec Dei bonitate indignam, sed potius multum ei consentaneam, ut hic art. 5. ad 3. explicat D. Thomas, ostendens ex ipsa bonitate divina sumi rationem prædestinationis aliquorum, & reprobationis aliorum. Sic enim (inquit) Deus dicitur omnia propter bonitatem suam fecisse, ut in rebus divina bonitas reprobetur. Necessè est autem, quod divina bonitas, quæ in se est una & simplex, multiformiter representetur in rebus. Vult igitur Deus in hominibus, quantum ad aliquos quos prædestinat, suam præsentare bonitatem, per modum misericordie, parcendo: & quantum ad aliquos, quos reprobat, per modum iustitie, puniendo. Et hæc est ratio, quare Deus quosdam reprobat. Licet ergo pertineat ad bonitatem Dei, ut sua anteceden- & quasi primaria intentione, vel ut loquitur Ecclesia Lugdunensis in libro de tribus

Tomus II.

A Epistolis, Bonitate Creatoris, ut omnibus secundum se beatitudinem velit, considerata præcisè naturà humanà secundum se, & prout est capax beatitudinis; spectat nihilominus ad bonitatem Dei, quatenus est universalissima, & ad omnia se extendens, etiam providere suæ iustitiæ, & ei locum assignare in universo, nec ita velle omnibus bonum peculiare eorum, quod universale tollat: nam etiam Deus aliquos particulatim & privatim lædendo, bonus est universo, ut egregie expendit Tertullianus libro 2. contra Marcionem capite 13. Sic totus (inquit) Deus bonus est, dum pro bono omnia est. Sic denique omnipotens, quia & iuvandi & lædendi potens. Minus est tantummodo prodesse, quia non aliud quid potest, quam prodesse. De eiusmodi quæ fiducià bonum sperem, si hoc solum potest? Quomodo innocentia mercedem sectet, si non & innocentia spectem? Dissidam necesse est, ne nec alteram partem remuneretur, qui utramque non valet. Quibus verbis docet, & eleganter declarat, quod aliter bonitas universalis se diffundit, quam oportet sic aliquorum partes agere, ut non omitat contrariorum: aliter particularis, cui non interest omnibus providere, sed quorundam tantum in particulari curam gerere.

Ad illud quod additur de æquitate divina, 88 respondet D. Thomas ubi supra his verbis. Neque tamen propter hoc est iniquitas apud Deum, si inæqualia non inæqualibus preparer. Hoc enim esset contra iustitiam rationem, si prædestinationis effectus ex debito redderetur, & non daretur ex gratia. In his enim quæ ex gratia dantur, potest aliquis pro libito suo dare cui vult plus, vel minus (dummodo nulli subtrahat debitum) absque præiudicio iustitiæ. Et hoc est quod dicit Pater familias Matthæi 20. capite: Tolle quod tuum est, & vade. An non licet mihi quod volo facere? Nunquid non in domo figuli distincta sunt vasa: illa quidem in gloriam, ista in ignominiam destinata? Quid ergo (inquit Augustinus in Psalm. 48.) non aude reprehendere in officina figulum, & aude reprehendere in mundo Deum?

Ad secundum inconveniens, in primis dico illud posse retorqueri in Adversarios: cum enim iuxta illorum principia, Deus uni det gratiam in ea occasione in qua scit convertendum, & alteri solum in ea occasione in qua scit esse frustrandam, non videtur habere veram & sinceram voluntatem de hominum salute, sed potius de industria videtur insidiari salutem aliquorum, dum eos ponit in illis occasionibus & circumstantiis in quibus præcit eos infallibiliter lapsuros, relictis aliis infinitis, in quibus certò per scientiam mediam præscierat, eos bene operaturos, ac in bono perseveraturos. Sicut dux viæ censetur viatoribus struere insidias, cum illos ducit per vias aut semitas in quibus certò scit quod illi in manus latronum incident, & ab eis spoliabuntur, & occidentur. Vel sicut venator vitæ avium aut ferarum sylvestrium insidiatur, dum eas ad certum locum ire compellit, ut incidant in calces & laqueos quos paravit. Certè ludere videtur sic amans, vel illudens.

Respondeo secundò negando sequelam, ad probationem, concessa Majori, nego Minorem. Ad probationem Minoris dicendum est, actiones Dei externas quibus Deus omnes homines, maxime verò fideles, hortatur ad salutem

E tem

tem & penitentiam, & omnibus indifferenter proponit salutis præcepta, consilia, & remedia, esse effectus & signa voluntatis Dei antecedentis, quæ vult omnes homines salvos fieri, consideratâ naturâ humanâ secundum se, & prout est capax salutis, ac in finem supernaturalem ordinata, ut docet Divus Thomas in prima dist. 46. quæstione prima, articulo primo his verbis: *Hujus enim voluntatis effectus est ipse ordo in finem salutis, & promotio in finem, omnibus communiter proposita, tam naturalia, quam gratuita: scilicet potentia naturales, & præcepta legis, & huiusmodi.* Cum ergo hæc voluntas sit in Deo propriè & formaliter, ut Tractatu præcedenti ostendimus, actiones Dei externæ quibus Deus omnibus hominibus proponit salutis præcepta & remedia, sunt veræ, sinceræ, & non fallaces divini animi & affectus significationes.

Diff. 4.
art. 3.

Ad tertium nego Antecedens, quoad utramque pariem, ad cuius probationem dico, idem prorsus dilemma de præscientia in Adversarios intorqueri posse in hunc modum. Vel nunc sum de illorum numero, quos Deus ab æterno prævidit esse salvandos, vel non sum? Si sum, nulla mea impostitum dissolutio aut segnitie faciet ut inde excidam, cum divina præscientia falli non possit: quid igitur de bonis operibus sollicitus sum? Si non sum, nullâ sollicitudine efficiam ut in illo numero comprehendar: quid igitur restat nisi desperatio? Hac retorsione utitur Augustinus contra Scipelianos capite decimo quinto de dono perseverantiæ, ubi sic habet: *Isa cum dicit, ita nos à confidenda Dei gratia, id est, qua non secundum merita nostra datur, & à confidenda secundum eam prædestinatione Sanctorum, deterere non debet: sicut non deteremur à confidenda præscientia Dei, si quis de illa populo sic loquatur, ut dicat: sive nunc rectè vivatis, sive non rectè, tales vos eritis, quales vos Deus futuros esse præcivit, vel boni si bonos, vel mali si malos. Nunquid enim si hoc audito, nonnulli in torporem, segnitiamque verantur, & a labore, proclives ad libidinem, post concupiscentias suas eant, propterea de præscientia Dei falsum putandum est esse quod dictum est? Nonne si Deus illos bonos futuros esse præcivit, bonierunt, in quantalibet nunc malignitate versentur; si autem malos, mali erunt, in quantalibet nunc bonitate cernantur? Sicut ergo hic discursus est vitiosus, ita inanis est ratioctinatio Adversariorum.* Nam ut egregè discurret idem Augustinus in eodem libro capite decimo septimo. *Sicut ille quem Deus castum futurum esse præcivit, quamvis id incertum habeat, agit ut castus sit: ita ille quem castum futurum prædestinavit, quamvis id incertum habeat, non idè non agit ut castus sit (hoc est non idè non est sollicitus agere ut castus sit) quoniam Dei dono se audit futurum esse quod querit, imò etiam gaudet eius charitas, nec inflatur, tanquam id non acceperit. Non solum ergo prædicatione prædestinationis ab hoc opere non impeditur, verum ad hoc adiuvatur, ut cum gloriatur, in Domino gloriatur. Uterque igitur qui de numero electorum est, sive ex prævisione, sive ex prædestinatione, sollicitus de bonis operibus ac salute esse debet, quia & prædestinatio & præscientia, habet per sollicitudinem & opera bona, electionis effectum re ipsa conferre, ut explicat Divus Thomas hic articulo octavo. Nec ulla ratio est, cur minus solliciti simus ut præstemus id quod per nos ipsos Deus fieri*

prædestinavit, quàm id quod Deus nos facturos esse præcivit. Nam sicut non fieret id quod Deus præcivit esse futurum, nisi adhiberentur ea media per quæ id futurum esse præcivit, ita non fieret id quod præordinavit, decrevitque talibus mediis fieri, nisi quoad talia media per quæ istud fieri decrevit, adhiberentur.

Ex hoc patet responsio ad illud quod addunt de zelo salutis animarum: cum enim prædicator effectum suum non sine hominum aliorum cooperatione fortitur, per illam non tollitur verus & sincerus zelus animarum, in ea quam Augustinus tradidit veritate fundatur, ex qua ferventes cooperatores esse debent voluntatis Dei, fraternæque salutis adiutores. Unde idem sanctus Doctor de correptione & gratia capite decimo quinto quorundam verba refert qui dicebant: *Perceat infirmus, quid ad nos? firmum fundamentum Dei stat, & non perit nisi filius perditionis.* Et statim ea acriter rearguit ac retundit, subdens: *Abi ut ista cograves, securos nos in hac negligentia esse debere credamus. Verum est enim quia nemo perit nisi filius perditionis: sed aut per Ezechielem Prophetam, in quidem in peccato suo morietur, sanguinem vero tu de manu speculatoris requiram.* Addit idem Augustinus ibidem, quod Nescientes qui perunt ad prædicatorum numerum, qui non perunt, sic affici debemus charitatis affectu (qui non est alius nisi animarum zelus) ut omnes velimus salvos fieri.

Ad id verò quod addunt Adversarii, populo non esse prædicandam nostram sententiam, ne forte ex ea scandalizentur, vel in desperationem adducantur. Resp. idem fuisse obiectum à Massiliensibus contra Augustini sententiam ut referunt Prosper & Hilarius in Epistolis ad Augustinum, & constat ex ipso Augustino in libro de dono perseverantiæ capite decimo quarto, ubi sic habet: *Aut (Massilienses) prædestinationis definitionem utilitatem prædicationis, adversari: quasi verò adversata sit apostolo prædicanti? Nonne ille Doctor Gentium in fide, & veritate prædicationem toties commendavit, & verbum Dei prædicare non desistit? Cur ergo prædicanti, præceptioni, exhortationi, correptionique, quæ omnia frequenter scriptura divina, existimamus inutilem definitionem prædestinationis quam commendat eadem divina scriptura..... Cur non a nobis prædicabitur prædestinatio, quæ ab omnibus Ecclesiæ Doctoribus publicè prædicata est? Hanc prædicavit Cyrilianus, hanc Ambrosius. Dicatur ergo verum, maxime ubi aliqua questio ut dicatur impellit, ut accipiant qui possunt, ne forte cum taceatur, propitius qui capere non possunt, non saltem veritate frustrentur, quæ caveatur falsitas possunt. Quare vis ergo quidam prædicatione gratiæ prædestinationis scandalizentur, ea tamen deleenda non est, quia ut ait Gregorius magus supra relatus: *Si de veritate scandalum sumitur, utilius permittitur magis scandalum, quàm veritas relinquatur.* Aspera teo est, & quæ solo auditu hominum corda conturbet, altissima divinæ prædestinationis prædicatio, & meritò à Propheta secretum horroris appellatur. Sed nunquid blandientes populis veritates temper proponendæ sunt? Nunquid demulcendæ sunt suavi cantu illorum aures, & suavissima eis carmina canenda? Audiant Deum, sic adalantes, & dulcia populi*

his prædicantes, severè increpantem. *Vava vobis qui consistis in vultibus, sub omni cubito manus, & in oculis cervicibus super capita universæ aetatis ad capiendum animas. Propter hoc dicit Dominus Deus: Ecce ego ad palmos vestros quibus vos capitis animas volantes, & dampnam eos de brachiis vestris, Ezechielis decimo tertio.*

Ad ultimum inconveniens quod est de libertatis lesione, plura dicemus in ultima disputatione, ubi agemus de concordia libertatis cum divina providentia & prædestinatione. Nunc breviter respondeo, quod licet decretum gratiæ prædestinationis meam libertatem antecedit, & ab illa ut à causa, vel ut à conditione non pendeat, eam tamen non tollit vel laedit, tum quia antecedit antecedentiæ causam, tum quia libertatis ejus: tum etiam quia derivatur ex efficaci voluntate Dei, in qua tota nostra libertas eminentissimo modo continetur; ac proinde est non formaliter, æquivalenter tamen, ad nostram voluntatem consequitur, quod effectum conservandi libertatem illam, ut loco citato latius exponemus. Nec obstat quod non sit in manu mea, tale decretum avertere, vel ei resistere, ejuque efficaciam impedire: si enim ei non potest resisti, & illud velit & statuat quod liberè operemur, firmum & certum est, quod liberè operabimur: ut egregie expendit sanctus Thomas supra quæstione decima nona, articulo octavo ad secundum his verbis: *Ex hoc quod à nihilo voluntati divine resistit, sequitur quod non solum fiat ea qua Deus vult fieri, sed quod fiat contingenter vel necessarè, quia sic vult fieri Deus. Quam doctrinam de lapsu ex Anselmo capite primo de concordia præscientiæ & prædestinationis, ubi hæc scribit: Quoniam enim quod Deus vult, non potest non esse, si Deus vult voluntatem humanam, nullà cogi vel prohiberi necessitate ad volendum, & vult effectum sequi voluntatem, tunc necesse est voluntatem esse liberam, & esse quod vult.*

ARTICULUS III.

An detur ex parte nostra causa meritoria vel dispositiva primi effectus prædestinationis?

§. I.

Referuntur sententia, & prima conclusio statuitur.

In hac celebri quæstione rejiciendi sunt duo hæreticorum errores, & duæ Catholicorum sententia consuetanda.

Primus error fuit Pelagii, qui cum existimaret liberum arbitrium sufficere ad bene operandum, & per gratiam solum adjuvari ut facilius posset, consequenter etiam assererat, gratiam alioque effectus supernaturalis ad prædestinationem pertinentes, dari nobis intuitu alicujus boni operis facti sine gratia, tanquam propter meritum, non solum de congruo, sed etiam de condigno.

Secundus error fuit Semipelagianorum, seu Massiliensium, qui Pelagii hæresim aliquantulum temperantes, assererant, nos quidem non posse sine gratia Dei opera aliqua bona facere, sed debere præveniri voluntates nostras ab ipsa, ut alii

A quod opus bonum vel inchoetur, vel consummetur; sed tamen dicebant ante ipsam gratiam præcedere ex parte nostra, non quidem bona opera, sed initia quædam fidei & bonæ voluntatis quorum intuitu Deus movebatur ad dandam primam gratiam auxiliantem. Hujus erroris meminere Hilarius & Prosper in Epistolis ad Augustinum, eumque late persecuti sunt Cassianus Presbyter Massiliensis lib. 12. de institutis Cænobiorum cap. 11. & sequentibus, & collat. 13. per totam, & Faustus Regiensis Episcopus in duobus libris de gratia & libero arbitrio.

B Prima verò Catholicorum sententia existimat dari ex viribus naturæ causam dispositivam non tamen meritoriam primi auxilii supernaturalis. Pro hac referuntur Scotus, Durandus, Gabriel, Ricardus, Javellus & alii.

Secunda docet, quod licet opera bona ordinis naturalis, non sint ratione sui dispositiones physicae vel morales ad primam gratiam auxiliantem, ex lege tamen Dei, & pacto inito cum Christo, de non neganda gratia facienti quod in se est, habent connexionem infallibilem cum illa. Ita Molina in concordia disp. 10. & plures ex Recentioribus.

Dico primò: Opera bona moralia ex viribus naturæ profecta, nec de condigno, nec de congruo primam gratiam auxiliantem promereri.

C In prima parte conclusionis, ut in fidei dogmate omnes Catholici conveniunt: est enim definita in pluribus Conciliis, præsertim in Milevitano, Palæstino, & Arausicano secundo, in quibus Pelagio præcipitur, ut fateatur gratiam Dei, non secundum merita nostra conferri. Ratio etiam suffragatur, nam ut docent Theologi in Tractatu de merito, meritum de condigno adæquari debet præmio in morali æstimatione: At hujusmodi æqualitas operibus naturæ ad supernaturalis præmium repugnat, cum res ordinis naturalis & inferioris nequeat in morali æstimatione, rem superioris ordinis adæquare, ut ex terminis manifestum apparet: Ergo etiam repugnat, quod opera naturalia sint condignè meritoria præmii supernaturalis.

D Præterea, ut supra dicebamus, prædestinatio Christi est exemplar nostræ: Sed unio hypostatica, quæ est primus ac præcipuus prædestinationis Christi effectus, fuit purè gratuita, & absque ullis præcedentibus meritis, ut ex variis Scripturæ testimoniis demonstrat Augustinus capite 15. de prædestinatione Sanctorum. Ergo similiter prima vocatio, seu primum gratiæ auxiliū, quod est primus effectus nostræ prædestinationis, datur purè gratis, & absque ullis præcedentibus meritis naturæ. Unde Fulgentius libro de Incarnatione & gratia capite 19. docet, quod sicut in generatione carnali præcedit Dei operatio omnem hominis geniti voluntatem vel affectum; & sicut in conceptione Christi, Spiritus sancti operatio, Virginis operationem antecessit: ita in spirituali hominis generatione, non præcedit voluntas hominis, sed subsequitur Spiritus sancti operationem.

Quod autem nec de congruo primam gratiam auxiliantem, bona opera naturalia mereantur, ostendit primò ex Scriptura. Dicitur enim ad Ephesios 1. *In quo omnes sorte vocati sumus, prædestinati secundum propositum ejus qui operatur omnia secundum consilium voluntatis sue.* Quibus verbis Apostolus docet nos esse sorte vocatos, & ad gratiam electos, ac proinde nullis præcedentibus